

SSP Fanø

- En beretning om den kriminalpræventive indsats målrettet Fanø Kommunes børn og unge. 2018.

Velfærdsforvaltningen. Maj 2018

Indhold

Forord	2
Sammenfatning	2
Indledning.....	3
SSP	3
SSP Fanø.....	3
Kriminalpræventive indsatser i SSP Fanø.....	5
Primær forebyggelse - forebyggelse inden problemerne bliver synlige	5
Sekundær forebyggelse – forebyggelse målrettet de, der er i risiko	6
Tertiær forebyggelse - individorienteret forebyggelse	7
Overvejelser for fremtiden, SSP Fanø 2019-2020.....	8
Bilag 1. Retsplejeloven	9

Forord

Dette materiale indeholder en beretning på området for SSP Fanø. Materialet er udarbejdet med udgangspunkt i input fra relevante aktører på området (Leder SSP, Henrik Brøner, Leder Social & Myndighed, Helle Due Buchvaldt samt landbetjent Chris Gade).

Materialet indeholder en indledning med baggrund for SSP samarbejdet samt en beskrivelse af SSP Fanø. Dernæst introduceres SSP Fanøs kriminalpræventive indsatser fordelt på hhv. primær, sekundær og tertiær forebyggelse¹.

Materialet er udarbejdet på anmodning af Velfærdschef Søren Lück Madsen, april 2018.

Sammenfatning

SSP-samarbejdet (skole, sociale myndigheder og politi) på Fanø udgør SSP formand, Velfærdschef, landbetjent samt socialrådgiver fra Social & Myndighed. Teamet arbejder, i samspil med øvrige fagpersoner på normal- og specialområdet, kriminalpræventivt på flere niveauer. Dels arbejdes der med indsatser der forebygger problemer *inden* de bliver synlige, dels indsatser målrettet individer, der er i *risiko* for at begå kriminalitet eller få et misbrug. Endeligt arbejdes der med indsatser målrettet individer, som *allerede* har udviklet problemer. Fælles for alle de kriminalpræventive indsatser i SSP Fanø er tidlig opsporing og forebyggelse.

---

¹ Primær forebyggelse - Den primære kriminalitetsforebyggelse sættes ind i forhold til den brede børne- og ungegruppe (reducere tilgangen til gruppen af børn og unge med øget risiko for at udvikle kriminalitetsadfærd). Den sekundære forebyggelse forbindes typisk med "tidlig indsats" i forhold til grupper af børn og unge med risiko for at udvikle kriminalitetsadfærd. Den tertiære forebyggelse forbindes sluttelig med en målrettet indsats med sigte på risikoen for tilbagefald, udvikling eller forværring af kriminalitetsadfærd hos individer, der allerede har udviklet problemer af denne art (CFK, 2012).

Indledning

Tværasektorielt og tværfagligt samarbejde er en god idé. Det havde man øje for, da SSP-samarbejdet i tidernes morgen blev dannet med en hensigt om, at kvalificere forebyggelse af kriminalitet blandt børn og unge (*SSP - En guide til samarbejdet. Det Kriminalpræventive Råd. 2012*).

SSP

SSP-samarbejdet (skole, sociale myndigheder og politi) har eksisteret siden 1977. Udgangspunktet for den daværende etablering af et mere formaliseret samarbejde mellem skole, socialforvaltning og politi hang sammen med konstateringen af, at der ganske enkelt var behov for at kvalificere den tidligt forebyggende, tværasektorielle indsats i forhold til nogle af de større børn og unge. Det blev dengang formuleret sådan: *"utilstrækkeligt samarbejde (kan) være en af årsagerne til, at unge, der har brug for hjælp, undertiden får den for sent og noget tilfældigt"* (*SSP - En guide til samarbejdet. Det Kriminalpræventive Råd. 2012*).

SSP har til formål at forebygge kriminalitet blandt børn og unge. Samarbejdet er etableret i langt de fleste danske kommuner, og SSP udgør oftest omdrejningspunktet i det udførende kriminalpræventive arbejde. I mange kommuner er samarbejdsfladerne udvidet yderligere til f.eks. at omfatte Kriminalforsorgen, idrætsorganisationer, det lokale erhvervsliv mv.

"Det er regeringens mål, at indsatsen over for unge kriminelle skal styrkes, og i den forbindelse spiller det kriminalpræventive arbejde en helt central rolle. SSP-samarbejdet udgør fundamentet for det lokale kriminalpræventive arbejde i forhold til kriminalitetstruede børn og unge. Det skyldes navnlig, at SSP-samarbejdet på grund af sin sammensætning af lokale myndigheder er et meget velegnet forum til at afklare, hvilke former for kriminalpræventive initiativer der lokalt kan have en positiv effekt. Det er meget vigtigt, at vi har fokus på at bruge SSP-samarbejdet, så der tidligt kan sættes ind med de rigtige forebyggende, lokale initiativer, der kan afhjælpe konkrete kriminalitetsproblemer i relation til børn og unge."

Justitsminister Morten Bødskov, 2012

SSP Fanø

SSP Fanø har primært fokus på barnet fra skolestart (6.- 7. år) til det fyldte 18 år. Imidlertid er tidlig opsporing og forebyggelse et centralt omdrejningspunkt i alle Fanø Kommunes indsatser på børne- og ungeområdet, hvilket ligeledes kendetegner SSP Fanø. I SSP Fanø arbejdes der således med kriminalpræventive indsatser allerede i dagpasningen (1. – 6. år) og sundhedsplejen (0. – 18. år).

Systemet elektronisk stafetlog understøtter kommunens mål om tidlig opsporing og forebyggelse - også i forhold til de kriminalpræventive indsatser. Systemet anvendes på tværs af alle de arenaer, som børn og unge færdes i (sundhedspleje, vuggestue, børnehave, skole samt evt. forvaltning), og medvirker til helhedsorienterede og tværfaglige løsninger målrettet det enkelte barn/ung. SSP Fanø tager udgangspunkt i ressourcer frem for begrænsninger. SSP teamet har derfor fokus på

inddragelse af de ressourcer som er tilstede i familien, herunder inddragelse af forældre / nære omsorgspersoner.

I de tilfælde hvor den kriminalpræventive indsats ikke har haft den tilsigtede effekt, eller hvor der opstår en akut problemstilling, er det afgørende at SSP Fanø kan medvirke til at bremse den negative udvikling, og sikre bedst mulig trivsel for det enkelte barn/ung.

§ 115 møde

Politiet og kommunale myndigheder kan udveksle relevante oplysninger om enkeltpersoners *rent private forhold* til andre myndigheder, hvis det er nødvendigt for at forebygge kriminalitet (Retsplejelovens §115) (bilag 1). SSP Fanø afholder et møde 1 x mdr., hvor bekymringer drøftes vedrørende unge under 18 år, der har været i berøring med kriminalitet. Desuden kan der indkaldes til møde i akutte situationer. Ud over SSP formanden og landbetjenten, deltager Velfærdschefen, skolelederen samt en repræsentant fra Social & Myndighed.

På mødet aftaler SSP Fanø hvilke kriminalpræventive indsatser, der skal igangsættes for at forebygge kriminalitet. Det kan f.eks. omfatte en bekymringssamtale med den unge selv, en familiesamtale eller en underretning til Social & Myndighed. Samtalen afholdes af politi, socialrådgiver og evt. SSP-medarbejder.

På § 115 mødet drøftes i gennemsnit 2-3 sager samt 1-2 grupper. Aktuelt omhandler hovedparten af temaerne misbrug (hash, alkohol og hårdere stoffer). Derudover er der typisk 1-2 grupperinger i lokalmiljøet (fester udenbys, hash etc.). Der er ofte gengangere blandt de sager, der drøftes.

Samarbejdet med Ungesamrådet og Kriminalforsorgen

SSP Fanø samarbejder med Ungesamrådet og Kriminalforsorgen. Samarbejdet er formaliseret og gruppen mødes fast 6 x årligt. Mødet aflyses hvis der ikke er sager på samrådet. Derudover kan der indkaldes ad hoc, såfremt der er behov.

Aktuelt har der siden ultimo 2018 været 3 sager til behandling i Samrådet for ungelovovertræder.

Kriminalpræventive indsatser i SSP Fanø

Dette afsnit indeholder en oversigt over, hvilke kriminalpræventive indsatser der arbejdes med i Fanø Kommune, og på hvilket niveau indsatsen primært opererer. Indsatserne er fordelt på primær, sekundær og tertiær forebyggelse.

Primær forebyggelse - forebyggelse inden problemerne bliver synlige

Indsatser målrettet forebyggelse af problemer inden de bliver synlige. Den primære kriminalitetsforebyggelse sættes ind i forhold til den brede børne- og ungegruppe. Den handler grundlæggende om, at reducere tilgangen til gruppen af børn og unge med øget risiko for at udvikle kriminalitetsadfærd samt forebygge, at børn og unge i risikogruppen udvikler faktisk problemadfærd.

Indsats	Beskrivelse
Forældreinddragelse. Forælderroller- og ansvar.	Der arbejdes løbende med forældrenes holdninger, roller og ansvar. Forældremøder mv. Alle forældre.
Alkohol og stoffer. Unge (8.-9. klasse).	Der tales om alkohol og stoffer i to lektioner. De unge rustes til at sige fra (flertalsmisforståelser). 8.-9. klasse.
Alkohol og stoffer. Forældre.	Oplæg om alkohol og stoffer målrettet forældre til børn i udskoling. 2 timers oplæg.
Alkohol. Unge (6. klasse)	Undervisning v. Sundhedsplejerske og Familiebehandler. Fokus på flertalsmisforståelser. 6. klasse.
Sociale medier, medieetik, forældre og unge.	Fokus på medieetik (etik, sprogbrug og billeddeling). Folder uddeles til forældre, dobbeltlektion på 5.-6. og 7. klassetrin, 2 timers oplæg for alle forældre (mellemtrin og udskoling).
Hjælp og støtte til aktivt fritidsliv. Fritidspas	Alle børn og unge kan ansøge om et fripas (kontingent eller følgeven) til en fritidsaktivitet.
Mobning	Der er udarbejdet en antimobbestrategi – formålet er at skave et trygt skolemiljø med respekt for forskelligheder.
Åben Anonym Rådgivning	Alle forældre med børn under 18 år kan henvende sig anonymt og gratis (telefonisk) for rådgivning og vejledning ved en Familiebehandler eller Socialrådgiver. 1 x mdr.
SFO og klub	Arrangementer og fester er alkohol- og stoffri.
Rygestoptilbud. Alle unge	Sundhedsplejersken er uddannet rygestopinstruktør. Der tilbydes ved behov.
Sundhedsfremme samtale. Alle elever.	Sundhedsplejersken tilbyder sundhedsfremmesamtaler til alle elever (KRAM faktorerne).
Barselsbesøg/hjemmebesøg. Alle forældre og børn.	Sundhedsplejersken tilbyder barselsbesøg til alle forældre med børn under 1 år.
Forældrekompetencekursus for unge mødre.	Sundhedsplejersken og Familiebehandleren tilbyder kursus for unge mødre (1. gangsmødre).

Opkvalificering af fagpersoner, tidlig opsporing og forebyggelse	Forvaltningen tilbyder løbende opkvalificering af fagpersoner (dagtilbud og skole) med fokus på at spotte tidlige tegn på mistrivsel hos børn og unge.
Familieorienteret alkoholbehandling	Fagpersoner understøttes i at italesætte alkoholforbrug hos familier med børn og unge.

Sekundær forebyggelse – forebyggelse målrettet de, der er i risiko

Specifikke indsatser omfatter børn og unge, som er i risiko for at begå kriminalitet eller få et misbrug. Som udgangspunkt er der fokus på børn og unge der er i en sårbar eller udsat position.

Den sekundære forebyggelse forbindes typisk med "tidlig indsats" i forhold til grupper af børn og unge med risiko for at udvikle kriminalitetsadfærd, eller individer med begyndende faktisk kriminalitet.

Indsats	Beskrivelse
Opkvalificering af fagpersoner, opsporing mistrivsel, risikoadfærd og risikofaktorer	Socialstyrelsen (SISO) understøtter processen i forhold til tegn på overgreb. Der afholdes to årlige temadage for alle fagpersoner – risikoadfærd og risikofaktorer.
Stafetlog, helhedsorienteret og sammenhængende indsats	Tidlig opsporing og forebyggelse – niveau 1-3. Tværfagligt redskab til brug for alle fagpersoner der arbejder med børn og unge.
Støtte til forældre	Forældre som gode rollemodeller for børn. Sundhedsplejersken har Åben Rådgivning (1 x mdr.). Forvaltningen tilbyder Åben Anonym Rådgivning (1 x mdr.). Skole og dagtilbud tilbyder råd og vejledning ved behov.
Tryghed i brudte familier	Skilsmisse eller dødsfald. Forældre og børn/unge rådgives af Familiebehandler evt. som Familierådslagning.
Hjælp og støtte til et aktivt fritidsliv	Alle børn og unge kan ansøge om et fripas (kontingent eller følgeven) til en fritidsaktivitet. Fokus på positive relationer.
Tværfaglige møder med aktører fra normal- og specialområdet	Der arbejdes løbende – internt – på at optimere det tværfaglige samarbejde. Der er fokus på at opkvalificere de enkelte faggruppers faglighed – til brug for fælles tværfaglig platform. Endvidere arbejdes med forløb med SISO.
Familieorienteret alkoholbehandling	Alkoholforbrug italesættes af fagpersoner. Der er udarbejdet handleplan for samtalen om alkohol.

Tertiær forebyggelse - individorienteret forebyggelse

Her er indsatsen rettet mod de børn og unge som allerede har begået kriminalitet, eller er truet i en sådan grad, at der allerede er lavet foranstaltninger fra Fanø Kommunes side (Social & Myndighed). Den tertiære forebyggelse forbindes med en målrettet indsats med sigte på, at reducere risikoen for tilbagefald, udvikling eller forværring af kriminalitetsadfærd hos individer, der allerede har udviklet problemer af denne art. Målet er at forebygge at den unge begår ny kriminalitet, kommer ud af sit misbrug eller får forbedret den akutte situation.

Indsats	Beskrivelse
Sanktioner kombineres med pædagogisk indsats	I Fanø Kommune vil der altid være fokus på den pædagogiske indsats, når der gives en sanktion til forældre, barn eller ung (f.eks. forældre pålæg, unge pålæg)
Forebyggende hjemmebesøg og samtaler	Socialrådgiveren og evt. familiebehandler tager på hjemmebesøg ved alle børn og unge, der har begået kriminalitet eller på anden vis er i en udsat situation.
Deltagelse i afhøringer (unge under 18 år)	Socialrådgiverne deltager i (alle) afhøringer og retsmøder med unge under 18 år.
Ungesamråd og samarbejde med Kriminalforsorgen	Inddragelsen sker når Fanø Kommune har en ung (15 – 18 år), der står til ubetinget straf eller ungdomssanktion
Rusmiddelbehandling (3D, Esbjerg)	Fanø Kommune har fast misbrugskonsulent ved 3D, Esbjerg. Fokus på helhedsorienterede indsatser, i tæt samarbejde mellem 3D og socialrådgiver ved Social & Myndighed, Fanø Kommune.
Samarbejde med Esbjerg, projekter, indsatser mv.	Fanø kommune har et tæt samarbejde med Esbjerg Kommune i forhold til visitering af et barn eller ung i et projekt eller lignende som er iværksat af Esbjerg Kommune på børne- og ungeområdet – f.eks. visitering til psykologisk Center, Esbjerg (PCBU), eller "karakterprojekt for unge".
Øvrige foranstaltninger	Fanø Kommune har mulighed for at lave forskellige foranstaltninger for børn, der på den ene eller anden måde er så truet, at en ekstra indsats er påkrævet. Det kunne være: Social pædagogisk friplads, Efterskole ophold, Familiebehandler, Aflastning, Støtte/kontaktperson, Rådslagning, anbringelser. Af andre fokusområder der vil have en forbedrende virkning på udsatte børn og unge er blandt andet: Fokus på Unge i centrum – holde de unge inden for normalt området, Genetablering/nytænkning af tilbud til overvægtige, Forældreevne undersøgelse, Psykologisk udredning, Motivations- og relations arbejde.

Overvejelser for fremtiden, SSP Fanø 2019-2020

Overgang til ungdomsuddannelse

De unge på Fanø skal til Esbjerg jf. det forpligtende samarbejde, hvis de skal tage en ungdomsuddannelse. Det er SSP Fanøs vurdering, at dette skifte kan være svært for visse unge. Utrygheden kan medføre problemer (angst, ensomhed, lav trivsel) samt dårlige resultater i skolen. SSP ønsker at prioritere dette område i år 2019-2020. SSP samarbejdet kunne f.eks. have fokus på brobygning og fritidsinteresser for unge, herunder fokus på UU samarbejdet samt UU's uddannelsesplaner. Desuden kunne der med fordel være fokus på muligheden for udviklingen af en mentorordning (ældre elever hjælpe yngre elever med at komme godt i gang).

Et udviklende ungdomsmiljø – UNG PÅ FANØ

Det kan være svært som ung, at holde fokus på alle de gode muligheder som Fanø rummer. Storbyen Esbjerg trækker, og ø-livet kan pludselig opleves som en stor begrænsning. Derfor vil SSP samarbejdet arbejde på, at gøre det mere attraktivt at være *ung på Fanø*. Dette udviklingsforløb vil tage udgangspunkt i alle de gode muligheder, som er på Fanø, men som venter på at blive udviklet i et ungeperspektiv. SSP Fanø vil derfor i 2019, påbegynde en samarbejdsproces, som skal sætte i gang med alle øvrige områder (fritid, kultur, ældre, foreningslivet mm), hvor vi sammen kan gøre det attraktivt at være *ung på Fanø*.

Processen vil iflg. SSP Fanø være baseret på demokrati og medindflydelse af de unge. Vi vil undersøge om *borgerstyrede budgetter* kan være en mulighed. De politiske aktører har her en vigtig rolle. De skal sammen med de øvrige aktører sikre at mange ressourcestærke unge bliver på Fanø, eller vender tilbage igen efter endt uddannelse eller når de skal etablere sig.

Udvikling af opsporingsværktøj til +18 årige

SSP vil gerne arbejde forebyggende, have fokus på tidlig indsats mm., men alligevel dukker der engang imellem helt 'nye' 18-25 årige kriminelle op. Unge som det ikke nødvendigvis har været mulige at opspore i barndommen. Disse unge har dog ofte, efter det 18 år udvist bekymrende adfærd før den kriminelle handling. SSP ønsker at have et værktøj til opsporing af disse unge før de bliver kriminelle. Samtidigt skal vi i SSP have sat en kile ind første gang de begår kriminalitet. Det kunne være bekymringsamtaler med en ungdomskonsulent (ved ansættelse/udpegning af en sådanne).

(Familie)Rådslagning

Et af de nyeste tiltag i Social & Myndighed er Familierådslagning (kaldet Rådslagning). Leder af Social & Myndighed forventer, at der pr. september 2018 foreligger en evaluerings- og strategirapport omkring rådslagning (der henvises til denne kommende rapport eller kontakt til Social & Myndighed for nærmere oplysninger/beskrivelser). Det er et ønske, at vi på sigt får implementeret rådslagning som et redskab i både normalområdet og på det specialiserede børne- og ungeområde område. Således vil metoden kunne bruges på både det specifikke- og individorienteret forebyggende niveau.

Bilag 1. Retsplejeloven

Retsplejeloven og § 115

På et § 115 møde udveksles oplysninger af gavn for det kriminalpræventive arbejde.

Politiet kan videregive oplysninger om enkeltpersoners rent private forhold til andre myndigheder, hvis videregivelsen må anses for nødvendig af hensyn til:

1. Det kriminalitetsforebyggende samarbejde (SSP-samarbejdet)
2. Politiets samarbejde med de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien som led i indsatsen overfor socialt udsatte personer (PSP-samarbejdet) eller
3. samarbejdet mellem kriminalforsorgen, de sociale myndigheder og politiet (KSP-samarbejder) som led i indsatsen over for
  - a. dømte, der løslades fra institutioner under kriminalforsorgen,
  - b. dømte under 18 år, der løslades fra institutioner m.v. uden for kriminalforsorgen, hvor de er anbragt i henhold til § 78, stk. 2, i lov om fuldbyrdelse af straf m.v. og
  - c. personer der løslades fra varetægtsfængsling eller anden frihedsberøvende foranstaltning efter kap. 70, hvis de skønnes at være radikaliserede eller i risiko for at blive det.

Stk. 2. I samme omfang som nævnt i stk. 1 kan en myndighed videregive oplysninger om enkeltpersoner til politiet og andre myndigheder, der indgår i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1. Oplysningerne må i forbindelse med de nævnte former for samarbejde ikke videregives med henblik på efterforskning af straffesager.

Stk. 3. Inddrages selvejende institutioner, der løser opgaver for det offentlige inden for social, - undervisnings- og beskæftigelsesområdet eller social- og behandlingspsykiatrien, i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1, kan der i samme omfang som nævnt i stk. 1 og 2 udveksles oplysninger mellem myndighederne og institutionerne.

Stk. 4. De myndigheder og institutioner, der indgår i de former for samarbejde, som er nævnt i stk. 1, er ikke forpligtet til at videregive oplysninger efter stk. 1-3.

§ 115a. Politiet kan videregive fortrolige oplysninger vedrørende personer, der er fyldt 18 år til forældre eller andre, herunder familiemedlemmer, der har lignende tætte relationer til den pågældende person, hvis videregivelsen må anses for nødvendig som led i en kriminalitetsforebyggende indsats over for personen.

